

som omfattade ett stort antal arrangemang på temat hjärnfunktionsstörningar.

Dansk bok anpassad till svenska förhållanden

Boken har nyligen översatts till svenska och fackgranskats av svensk expertis. Vissa kapitel har anpassats efter svenska förhållanden, och vissa områden har kompletterats av svenska experter, t ex Ingvar Lundberg om dyslexi och Ulrika Nettelblad och Marianne Ors om språkstörningar.

Boken riktar sig till olika yrkesgrupper såsom pedagoger, psykologer, läkare, sjuksköterskor, arbetsterapeuter och sjukgymnaster utan speciella expertkunskaper inom detta område.

Försvaret sin plats bland neuropsykiatriska fackböcker

Man kan fråga sig om det behövs fler böcker med »fokus på hjärnans betydelse i uppkomsten av utvecklingsavvikelser hos barn», som författarna själva definierar utgångspunkten för denna sammanställning inom det neuropsykiatriska området. Många böcker som behandlar samma ämne har kommit ut de senaste åren, och därför känns det modigt av förlaget Studentlitteratur att satsa på en översättning av dansk litteratur inom neuropsykiatri.

Boken är lättförståeligt skriven utan att ge avkall på vetenskaplighet med många bra litteraturhänvisningar. Det är den komprimerade sammanställningen av neuropsykiatriska tillstånd med fokus på handikappsynens hänsynstagande till barnets svaga och starka sidor som ger den en tyngd inom den neuropsykiatriska facklitteraturen.

Den är också ett bevis för att det finns en gemensam nämnare bland dessa tillstånd, nämligen en utvecklingsrelaterad avvikelse hos växande individer som kan utredas och diagnostiseras med beprövade och vetenskapliga metoder inom medicin, psykiatri och psykologi.

Självklar kurslitteratur

Den senaste tidens fullständigt vetenskapliga debatt i Sverige om neuropsykiatri är ett bevis för att den behövs. Alla som kommer i kontakt med barn/ungdomar »som är annorlunda» bör läsa den, oavsett vetenskapsteoretisk övertygelse. Den bör definitivt ingå som kurslitteratur för medicin- och psykologistuderande som första inblick i neuropsykiatri. •

Om att lyssna efter sammanhang

Erich Fromm. **Konsten att lyssna.** 247 sidor. Stockholm: Natur och Kultur, 2000. Pris ca 285 kr. ISBN 91-27-07349-1. Översättning från tyska av Margareta Wentz Edgardh.

Recensent: Carl-Magnus Stolt, professor i humanistisk medicin, Karolinska institutet, Stockholm, samt chefläkare, Södra Älvsborgs sjukhus, Borås.

Det är en oerhört stimulerande, men inte alldeles lätt, läsning att ta del av Erich Fromms idévärld. Fromm var en av 1900-talets mest betydelsefulla psykoanalytiker, i grunden dock inte medicinskt utbildad. Han hade en teologisk doktorsexamen bakom sig och ägde ett stort tvärvetenskapligt intresse för människan.

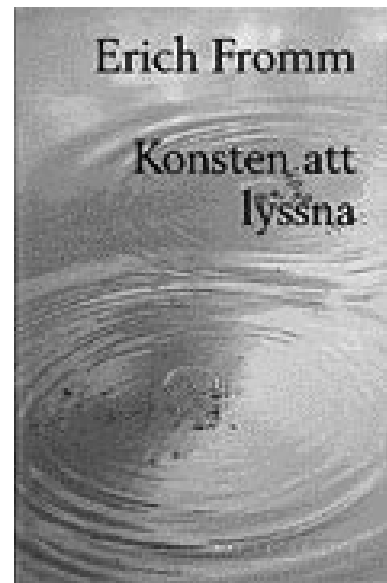
Hela den kunskapstradition som frodades i Centraleuropa under 1900-talets första hälft och som till stora delar gick under i och med andra världskriget ter sig märkligt kreativ, om än kanske spekulativ.

Centralgestalt i psykoanalysens begynnelse

Freud var naturligtvis centralgestalten inom stora delar av denna tradition, när det gällde förståelse av människans väsen. Fromm ägde emellertid en självständighet gentemot Freud, även om många saker förenade dem. När man läser »Konsten att lyssna» inser man att den filosofiska och idéhistoriska granskningen av 1900-talets psykoanalytiska rörelse ännu har mycket ogjort. Det blir särskilt påtagligt när man begrundar den första meningen av Fromms kanske viktigaste uppsats, publicerad 1932: »Psykoanalysen är en naturvetenskaplig, materialistisk psykologi.»

Lyssnandet i vidgat perspektiv

Tror man att »Konsten att lyssna» handlar om en enkel handledning i läkekonstens lyhördhet, så blir man besviken. Däremot tror jag att insikterna om läkekonstens lyhördhet kan förädlas högst avsevärt om man försöker följa Fromms tankar om lyssnandet. Genom att i sitt lyssnande, som givetvis är ett

tolkande, sträva efter att även förstå sociala och kulturella influenser så blir förståelsen djupare. Personen (analysanden) blir på så sätt sedd i ett större sammanhang.

Denna vidgning av lyssnandet innebär också att Fromm kan utöva en kulturkritik. Det känns värdefullt att förstå att själva mötet mellan patient och läkare inte bara är ett mellanmänniskt möte, utan att det också på många sätt speglar tidsandan.

Ett lysande svenskt förord

Jag måste framhålla Jan Stenssons svenska förord, som formar sig till en drygt 30-sidig alldeles lysande essä om Fromm och hans tid – både välskriven och full av utblickar. •